

тестові завдання та ін. По обсягу студентів в одноразовому акті перевірки частіше за інших використовується фронтальна форма. Особливості контролю знань і умінь по дизайну детальніше будуть освітлені при описі дослідно-експериментальної роботи.

Дидактичні умови підготовки майбутніх учителів технологій з основ дизайну нами розглядається як основа, наявності обставин, сприяючих досягненню поставлених цілей. Тому від дотримання виявлених умов залежать результати підготовки майбутніх учителів технологій з основ дизайну.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1968. – 340 с.
2. Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения. – М.: Просвещение, 1977. – 192 с.
3. Даниленко В.Я. Основы дизайна / В.Я. Даниленко. – К.: ІЗМН, 1996. – 150 с.
4. Дизайн на Западе / [под ред. Е. Черневич]. – М.: ВНИИТЭ, 1992. – 96 с.
5. Диксон Д. Проектирование систем: изобретательство, анализ и принятие решений / Диксон Д.; пер с англ. В.М. Смоленского. – М.: Экономика, 1969. – 34с.
6. Кондратьева Л.Л. Художественное конструирование – необходимый элемент воспитания учащихся в процессе трудового и профессионального обучения / [Л.Л. Кондратьева и др.]; под ред. Е.Д. Варнаковой. – М.: Педагогика, 1966. – 264 с.
7. Курейлин В.Д. Графический дизайн и реклама / В.Д. Курейлин. – М.: Дизайн Депо – 2001. – 11 с.
8. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. Изд. 2-е. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1977. – 304 с.
9. Максименко О.А. Дизайн и дети: учебно-методическое пособие для преподавателей и студентов вузов и учителей школ разного типа / О.А. Максименко. – Николаев: Реестр, 2000. – 186 с.

Слабко В.Н.

ДИДАКТИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ С ОСНОВ ДИЗАЙНА

В статье рассмотрены существующие методы для активизации учебно-познавательной деятельности студентов и обеспечения условий для подготовки будущих учителей технологии по основам дизайна.

Ключевые слова: индивидуальный подход, творческая деятельность, интерактивное обучение, творческие способности.

Slabko V.N.

TEACHING CONDITIONS OF FUTURE TECHNOLOGIES TEACHERS PRINCIPLES OF DESIGN

The existing methods for activation the educational and cognitive student is activities have been examined. Ensuring the conditions for training future teachers the design technologies has been analyzed in the article.

Key words: individual approach, creative activity, interactive studies, creative abilities.

УДК 372.881.116.2

Столяр З.В.

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

У статті аналізується переорієнтація сучасної системи освіти на компетентнісний підхід до формування особистості майбутнього педагога-філолога та його мовленнєвого розвитку.

Ключові слова: компетентність, мовленнєвий розвиток, професійна підготовка.

Реформування сучасної системи освіти, її змісту, що відображено в державних документах (Закон України “Про освіту”, Конституція України, Державна Національна програма “Освіта” (“Україна ХХІ століття”), Закон України “Про вищу освіту”, Державна цільова комплексна програма “Вчитель”, Національна Доктрина розвитку освіти України в ХХІ столітті та інші законодавчі акти), демонструє прагнення українців якомога швидше та ефективніше інтегруватися у світову спільноту, ознакою якої передусім є високий інтелектуальний, моральний та культурний розвиток кожної особистості, її професіоналізм та сукупність компетентностей (мовної, мовленнєвої та комунікативної).

Зміни, що відбуваються в системі сучасної освіти, спрямовані на перегляд та переорієнтацію освітніх парадигм минулого століття, основною метою яких було лише частково усвідомлене сприйняття та засвоєння учнями і студентами теоретичного матеріалу, що подається педагогом (вчителем або викладачем, яких можна було назвати “єдиними трансляторами знань”), а це, у свою чергу, спричинило виникнення різниці між справжнім та очікуваним результатом навчання, а отже, й ефективністю професійної діяльності об’єктів навчального процесу. Усвідомлення недостатньої продуманості, підготовки і здійснення навчання у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах і зумовило переорієнтацію освіти двадцять першого століття на виховання і навчання не пасивних учасників процесу здобуття знань (його об’єктів), а суб’єктів, які свідомо та активно долучаються до вивчення, дослідження, обговорення, аналізу певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою, нарівні із педагогом (на засадах рівноправного партнерства) знаходять розв’язання поставлених проблем та завдань і працюють творчо. Тому сучасна система освіти була переорієнтована на індивідуально зорієнтоване навчання, метою якого є формування повноцінної особистості та сприяння всебічному її розвитку.

Відповідно до цього процесу виникає необхідність зміщення акцентів сучасної вищої освіти, яка готує майбутніх фахівців різних сфер (зокрема – педагогічної), на формування не лише знавця теоретичних засад будь-якої галузі, не тільки професіонала, який уміє теоретичні знання реалізовувати на практиці, а на виховання випускника вищого навчального закладу, здатного до саморозвитку та самореалізації, яка неможлива без уміння фахівця доречно та комунікативно виправдано користуватися українською мовою, яка статтею 10 Конституції України проголошена державною, а, отже, мовою спілкування і вживання у всіх сферах життєдіяльності громадян України, а також є “засобом пізнання, формування і передачі думки, вираження почуттів, емоційних станів людини, реалізації усіх потреб освіченого народу” [3, с. 27].

Питання мовленнєвого розвитку студента вищого навчального закладу та формування його як компетентного фахівця своєї справи є надзвичайно важливим сьогодні, адже це є ознакою освіченості, зрілості і кваліфікації особистості. Саме тому досліджувана проблематика робить нашу публікацію актуальною.

Метою статті є теоретичне обґрунтування твердження про компетентнісний підхід як основу сучасної філологічної освіти у вищій школі. Досягненню поставленої мети сприятиме вирішення таких завдань: проаналізувати стан досліджуваної проблеми в лінгвістичній, психологічній та методичній літературі; уточнити і науково обґрунтувати сутність понять “компетентність”, “професійна мовнокомунікативна компетенція”.

Сучасний випускник вищого навчального закладу – це людина з високорозвиненим інтелектуальним, моральним і креативним рівнем, а також сукупністю компетентностей.

Дослідженню змісту й методики формування компетентностей, а зокрема комунікативної, присвячено роботи багатьох учених: в Україні – Н. Бібік, О. Бігич, А. Богуш, А. Зернецької, О. Локшиної, С. Ніколаєвої, О. Савченко; у Росії – В. Байденко, Е. Зеєр, І. Зимньої, Д. Ізаренкова, О. Новикова, Б. Оскарссон, С. Шишова; у Латвії – Т. Коке, І. Краминя, А. Ласманіс, І. Масло, І. Тілля, І. Юргена; у країнах Європейського співтовариства спільна робота вчених у межах програми DeSeCo – Ф. Вайнерт, Дж. Гуді, Ж. Дюпуа, М. Канто-Спербер, Ф. Леві, Д. Райхен, Г. Хейст; у США – В. Айсакс, Р. Барнет, Д. Бом, Г. Големан, Л. Спенсер; у Великобританії – Л. Бахман, Х. Відоусон, М. Вільямс,

С. Дьюк, Г. Лайт, Д. Нунан, М. Оскарссон; у Німеччині – К. Бремер, М. Каспер, Е. Келлерман, К. Коль, Х. Оттенхаймер.

Важливим фактором формування сучасного філолога, майбутнього педагога загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, є його мовленнєвий розвиток, що передбачає опанування “системою мовленнєвих знань і вмінь, потрібних для спілкування в різних видах мовленнєвої діяльності” [2, с. 4]. Показником цього розвитку є комунікативність, тобто “здатність спілкуватися, що зумовлює активне використання засобів мови, вміння сприймати та відтворювати зміст чужого мовлення і продукувати власне, тобто вміння осмислено сприймати й продукувати усні та письмові тексти” [2, с. 4], а тому навчальний процес під час підготовки студентів-філологів передбачає формування в них умінь і навичок у комунікативному аспекті.

Формування мовної особистості забезпечується сукупністю ключових, загальних і спеціальних компетентностей.

Початок дослідження питання компетентності датується другою половиною ХХ століття (1960-70-ті р.р.), коли вперше було запропоновано самі поняття “компетентність” та “компетенція”, що й досі деякими дослідниками не диференціюються. Науковці В. Болотов та В. Суриков трактують компетентність як “поєднання предметно-практичного, когнітивного та особистого досвідів” [1, с. 8].

Тлумачний словник сучасної української мови термін “компетентність” подає як “властивість за значенням компетентний”. Своєю чергою, “компетентний” – це такий, “який має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чим-небудь добре обізнаний; тямущий // Який ґрунтується на знанні; кваліфікований” [8].

Тому можемо підсумувати, що “компетентність” – це визначений обсяг умінь та знань, сукупність притаманних певній галузі вимог, якими має оволодіти суб’єкт для якісної професійної діяльності.

З-поміж ключових компетентностей мовнокомунікативна професійна компетентність посідає одне з найважливіших місць. Л. Мацько і Л. Кравець пропонують таке визначення останньої: “Професійна мовнокомунікативна компетенція особистості є показником сформованості системи професійних знань, комунікативних умінь і навичок, ціннісних орієнтацій, загальної гуманітарної культури, інтегральних показників культури мовлення, необхідних для якісної професійної діяльності. Сформувати професійну мовнокомунікативну компетенцію покликана сучасна система освіти” [4, с. 4].

Як зазначає Н. Остапенко, “під компетентністю людини педагоги розуміють спеціально структуровані набори знань, умінь, навичок, ставлень і досвіду, що їх набувають у процесі навчання” [5, с. 4]. Тому фахівець нового тисячоліття повинен уміти застосовувати певні предметні компетентності, набуті під час навчання у ВНЗ.

Досить продуктивним, на нашу думку, є трактування комунікативної компетентності як готовності особистості до професійної діяльності. Положення про професійно-орієнтовну сутність мовленнєвої діяльності як одного з компонентів професійної готовності і професійного потенціалу майбутнього педагога є домінантою у пошуках шляхів та механізмів формування мовленнєвих умінь.

Підготовка майбутнього фахівця педагогічної галузі передбачає оволодіння студентами-філологами професійним мовленням, а, отже, мовними, мовленнєвими та комунікативними здібностями. Студент-філолог повинен уміти здійснювати добір певних засобів комунікації, що відповідають умовам комунікативного акту та меті міжособистісної взаємодії комунікантів, адже за допомогою мовних засобів людина не лише виражає свій внутрішній світ, демонструє інтелектуальний розвиток, а стверджує себе як повноцінного члена суспільства та носія його культурних здобутків і цінностей [2, с. 2].

Як зазначає лінгводидакт М. Пентилюк, “...сучасна мовна освіта зорієнтована на підготовку особистості, яка вміє вільно і комунікативно доцільно формувати і підтримувати мовленнєвий акт в різних сферах суспільного життя. Умовами виховання такої особистості є

спрямування педагогічного процесу на вдосконалення мовленнєвої діяльності учасників комунікації” [6, с. 21].

Науковцями уже досліджено питання формування комунікативної та професійної компетентності студентів-філологів, але потребує детального аналізу питання формування мовнокомунікативної компетентності майбутніх викладачів української мови та літератури під час вивчення конкретних розділів мовознавства, зокрема – синтаксису.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Болотов В. А. Компетентносная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов, В. В. Суриков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8-14.
2. Донченко Т. Мовленнєвий розвиток як науково-методична проблема / Т. Донченко // Дивослово. – 2006. – № 5. – С. 2-6.
3. Кухта І. В. Іномовна компетентність у контексті формування комунікативної культури студентів у процесі вивчення іноземної мови / І. В. Кухта // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2008. – № 4. – С. 27-32.
4. Мацько Л. І., Кравець А. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ “Академія”, 2007. – 360 с.
5. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ / Н. М. Остапенко. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю., – 2008. – 330 с.
6. Пентиліук М. Професійна підготовка студентів-філологів (Засвоєння лінгводидактичної термінології) / М. Пентиліук // Дивослово. – 2005. – № 11. – С. 21-25.
7. Тищенко О. Комунікативний аспект у навчанні мови / О. Тищенко // Дивослово. – 2005. – № 6. – С. 30-32.
8. Тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2004. – 1440 с.

Столяр З.В.

КОМПЕТЕНТНОСНЫЙ ПОДХОД К ОБУЧЕНИЮ СТУДЕНТОВ-ФИЛОЛОГОВ

В статье анализируется переориентация современной системы образования на компетентносный подход к формированию личности будущего педагога-филолога и его речевого развития.

Ключевые слова: компетентность, речевое развитие, профессиональная подготовка.

Stoliar Z.V.

COMPETENCE APPROACH TO TEACHING STUDENTS MAJORING IN LINGUISTICS

The article analyses modern educational system reorientation towards competence approach to the shaping of the personality of prospective teachers of language and their verbal development.

Key words: competence, verbal development, professional training.

УДК 378.14

Сугейко Л.Г.

СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ У ВИВЧЕННІ ВІДОКРЕМЛЕНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ У ВНЗ

У статті розглядаються особливості вивчення відокремлених членів речення на стилістичній основі, подаються деякі види завдань для кращого опанування лінгвістичного матеріалу студентами вишу.

Ключові слова: відокремлені члени речення, відокремлені означення, відокремлені прикладки, стилі мовлення, стилістичні уміння і навички.